

Warszawa, dnia 7 października 2014 r.

Poz. 32

**ZARZĄDZENIE Nr 30
MINISTRA PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ**

z dnia 3 października 2014 r.

**w sprawie przyjęcia programu współpracy Ministra Pracy i Polityki Społecznej
z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy
o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na lata 2015–2017**

Na podstawie art. 5b ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2014 r. poz. 1118, 1138 i 1146) zarządza się, co następuje:

§ 1.

W Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej przyjmuje się program współpracy Ministra Pracy i Polityki Społecznej z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na lata 2015–2017, który stanowi załącznik do niniejszego zarządzenia.

§ 2.

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

**MINISTER
PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ**

Władysław Kosiniak-Kamysz

**PROGRAM WSPÓLPRACY
MINISTRA PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ
Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI
ORAZ
PODMIOTAMI WYMIENIONYMI W ART. 3 UST. 3 USTAWY
O DZIAŁALNOŚCI POŻYTKU PUBLICZNEGO I O WOLONTARIACIE
NA LATA 2015–2017**

Wrzesień 2014 r.

Program współpracy powstał w ramach projektu „Synergia – program współpracy Ministra Pracy i Polityki Społecznej z organizacjami pozarządowymi na lata 2015–2017”, współfinansowanego przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Spis treści

Wstęp	4
I. Cel główny i cele szczegółowe Programu	5
II. Zasady współpracy	5
III. Zakres przedmiotowy	5
IV. Formy współpracy, o których mowa w art. 5 ust. 2 ustawy z 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie	6
V. Okres realizacji Programu	7
VI. Priorytetowe zadania publiczne	7
VII. Sposób realizacji Programu	8
VIII. Wysokość środków planowanych na realizację Programu	11
IX. Sposób oceny realizacji Programu	11
X. Tryb powoływania i zasady działania komisji konkursowych do opiniowania ofert w otwartych konkursach ofert	11
XI. Informacja o sposobie tworzenia Programu oraz o przebiegu konsultacji (sposób powstania dokumentu)	12

Wstęp

Powstał dokument wyznaczający nowy wymiar międzysektorowych relacji i współdziałania, odpowiadający na wyzwania ustrojowo-cywilizacyjne współczesnych czasów.

Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej jako pierwsze podjęło się opracowania resortowego programu współpracy z organizacjami pozarządowymi, procedując w partnerstwie publiczno-społecznym. Jest to tym bardziej warte podkreślenia, że zakres działania Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej dotyczy wyjątkowo wrażliwych obszarów życia publicznego: pracy, rodziny, zabezpieczenia społecznego, co szczególnie predestynuje do współdziałania w tym zakresie w partnerskich relacjach z interesariuszami – obywatelami i organizacjami pozarządowymi.

Współpraca między administracją publiczną i organizacjami pozarządowymi znacznie wykracza poza formułę zlecenia zadań publicznych organizacjom pozarządowym. W modelu dobrego rządzenia stawia się także akcent na partycypację w tworzeniu polityk publicznych oraz sposób ich realizacji. Fundamentalne znaczenie w tym procesie odgrywają inicjatywy oddolne i stosowanie zasad konsultacji zawartych w Kodeksie konsultacji. Ważnych doświadczeń i inspiracji dostarczyła również dotychczasowa współpraca Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej z organizacjami pracowniczymi i organizacjami pracodawców.

Sprostanie współczesnym wyzwaniom w sprawnym państwie jest możliwe poprzez włączenie do procesów decyzyjnych partnerów i wykorzystanie ich innowacyjnego potencjału, zarówno jako dostawcy usług społecznych, jak i służących wiedzą i inspiracją think tanków oraz pełniących funkcje strażnicze i rzecznicze watch dogów.

Taka filozofia działania uruchamia proces wzajemnego uczenia się partnerów, który prowadzi do innowacyjnych i niekonwencjonalnych rozwiązań, przełamujących proceduralne bariery na drodze do osiągnięcia zamierzonych celów.

Intencją Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, w ramach Programu współpracy, jest włączenie się w poszukiwanie rozwiązań istotnych problemów trzeciego sektora. Przedmiotem dyskusji powinno być m.in. określenie umocowania ustawowego Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich oraz jego dalszej trwałości finansowej, w tym także wprowadzenie dalszych zmian w procedurze konkursowej, w szczególności kontynuacji prac nad wprowadzeniem w życie regulacji dotyczącej rozliczania realizacji projektów przez osiągnięte rezultaty, zachęcanie obywateli do działalności filantropijnej wykraczającej poza przekazywanie środków z 1%, powrót do idei dotyczącej mechanizmów przekazywania i wykorzystywania 1%. Ponadto dyskusja powinna objąć standardy działania organizacji pożytku publicznego, w szczególności przejrzystość, transparentność i jawność ich działań, w tym także rozliczania środków pozyskiwanych na realizację zadań oraz zagadnienia związane z wolontariatem i samopomocą. Dyskusja na te tematy stanowić będzie m.in. przedmiot corocznej konferencji monitorującej realizację Programu, organizowanej przez Zespół Rady Działalności Pożytku Publicznego ds. dialogu i współpracy.

Jestem przekonany, że niniejszy Program współpracy stanie się wzorem i inspiracją dla innych instytucji publicznych i stanowić będzie dobrą praktykę w zakresie budowania i prowadzenia dialogu obywatelskiego.

I. Cel główny i cele szczegółowe Programu

W oparciu o postawioną diagnozę, zawartą w Informacji dodatkowej do Programu współpracy oraz w odpowiedzi na bariery dotyczące współpracy Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej (zwanego dalej MPiPS lub Ministerstwem) z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2014 r. poz. 1118, z późn. zm.) (zwanymi dalej organizacjami pozarządowymi) ustanowiono cel główny oraz cele szczegółowe Programu.

Celem głównym Programu jest stworzenie i wdrożenie systemowych rozwiązań umożliwiających aktywny udział organizacji pozarządowych w planowaniu, realizacji i monitorowaniu polityk publicznych Ministerstwa na określonych zasadach i w formach partnerstwa publiczno-społecznego.

Celami szczegółowymi Programu są:

- a) integracja działań MPiPS ukierunkowana na podniesienie jakości współpracy MPiPS z organizacjami pozarządowymi;
- b) partycypacyjne tworzenie rozwiązań dotyczących problemów społecznych;
- c) tworzenie warunków dla rozwoju potencjału organizacji pozarządowych;
- d) poprawa jakości konsultacji społecznych poprzez stosowanie technik konsultacji, zapewniających aktywny udział obywateli w tym procesie;
- e) wspieranie i rozwijanie aktywności obywatelskiej, w tym inicjatyw nieformalnych;
- f) tworzenie warunków do współpracy administracji samorządowej/rządowej z organizacjami pozarządowymi.

II. Zasady współpracy

Zgodnie z **zasadą pomocniczości** problemy powinny być rozwiązywane na możliwie najniższym, odpowiednim szczeblu społecznym. Dzięki temu osoby doświadczające trudności mogą mieć wpływ na ich przezwyciężenie. Jednocześnie powoduje to ograniczanie interwencjonizmu administracji do wymiaru koniecznego. Zasada ta jest jednocześnie gwarancją partycypacji społecznej w procesie decydowania i współzarządzania.

Zgodnie z **zasadą suwerenności** administracja publiczna respektuje niezależność i odrębność wspólnot obywateli i organizacji społecznych, uznając ich prawo do niezależnego identyfikowania i rozwiązywania problemów społecznych. Kluczowe znaczenie dla realizacji tej zasady ma symetryczność praw i obowiązków stron współpracy.

Istotą **zasady partnerstwa** jest ścisła współpraca między administracją publiczną a organizacjami pozarządowymi realizującymi wspólne cele na rzecz społeczeństwa. W myśl tej zasady, zakłada się istnienie efektu synergii, zgodnie z którym połączone działania są gwarancją osiągnięcia najlepszego rezultatu.

Zgodnie z **zasadą efektywności** środki publiczne powinny być wydawane w sposób racjonalny. Oznacza to świadome i celowe, oszczędne oraz planowe dysponowanie powierzonymi zasobami. Istotą niniejszej zasady jest wybór najefektywniejszej metody gospodarowania przy osiągnięciu rezultatów najwyższej jakości.

Zasada uczciwej konkurencji opiera się na założeniu, iż zarówno instytucje reprezentujące administrację publiczną, jak i organizacje pozarządowe mają równe szanse i takie same prawa w rywalizacji o możliwość wykonania danego zadania publicznego. Konsekwentne kierowanie się niniejszą zasadą ułatwia wybór najlepszego realizatora. Zasada ta implikuje unikanie konfliktu interesów.

Zasada jawności daje prawo partnerom wspólnego przedsięwzięcia do pełnej informacji (w tym udostępniania danych). Dysponowanie prawdziwą i rzetelną wiedzą przez obie strony ma przyczyniać się do tworzenia partnerskich relacji oraz budowania obustronnego zaufania.

Ponadto współpraca MPiPS z organizacjami pozarządowymi powinna opierać się na zasadzie wzajemności. Oznacza to, iż strona rządowa zobowiązuje się do stosowania ustalonych partnerskich reguł współdziałania. Natomiast jednocześnie oczekuje się od trzeciego sektora zapewnienia wysokich standardów jakości prowadzonych działań, racjonalnego wykorzystywania powierzonych funduszy, dywersyfikacji źródeł finansowania, rzetelności przedstawianych danych i faktów, przewidywalności i konsekwencji w działaniach, koordynacji działań oraz gotowości do otwartego i rzeczowego opiniowania działań ze strony administracji publicznej.

III. Zakres przedmiotowy

Program współpracy Ministra Pracy i Polityki Społecznej z organizacjami pozarządowymi wspiera i ułatwia współpracę resortu z organizacjami pozarządowymi w zakresie wynikającym z ustawy z dnia 4 września 1997 roku o działach administracji rządowej (Dz.U. z 2013 r. poz. 743, z późn. zm.). Zgodnie z jej zapisami, Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego, kieruje działem praca, rodzina oraz zabezpieczenie społeczne.

Dział praca obejmuje sprawy: zatrudnienia i przeciwdziałania bezrobociu; stosunków pracy i warunków pracy; wynagrodzeń i świadczeń pracowniczych; zbiorowych stosunków pracy i sporów zbiorowych; związków zawodowych i organizacji pracodawców.

Dział rodzina obejmuje sprawy: uwarunkowań demograficznych w kraju; opieki nad dzieckiem do lat 3; ochrony i wspierania rodziny z dziećmi na utrzymaniu, w szczególności rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej i społecznej; rozwoju systemu pieczy zastępczej nad dzieckiem; koordynowania i organizowania współpracy organów administracji publicznej, organizacji pozarządowych i instytucji w zakresie realizacji praw rodziny i dziecka; współpracy międzynarodowej dotyczącej realizacji i ochrony praw rodziny i dziecka.

Dział zabezpieczenie społeczne obejmuje sprawy: ubezpieczeń społecznych i zaopatrzenia społecznego; funduszy emerytalnych; pomocy społecznej i świadczeń dla osób i gospodarstw domowych znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej i społecznej; przeciwdziałania patologiom; rządowych programów w zakresie pomocy społecznej, w szczególności dla osób i gospodarstw domowych znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej i społecznej, a także dla grup zagrożonych wykluczeniem społecznym; świadczeń socjalnych, zatrudnienia, rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych; kombatantów i osób represjonowanych; koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, z wyjątkiem rzeczowych świadczeń leczniczych; działalności pożytku publicznego, w tym nadzoru nad prowadzeniem tej działalności przez organizacje pożytku publicznego; koordynowania i organizowania współpracy organów administracji publicznej, podmiotów działających w sferze pożytku publicznego, w tym organizacji pozarządowych.

Współpraca w powyższych obszarach, przebiegająca zgodnie z zasadami, o których mowa w rozdziale II Programu współpracy, ma kluczowe znaczenie dla realizowanych przez MPiPS polityk publicznych. Z uwagi na fakt, iż organizacje pozarządowe prowadzą działalność pożytku publicznego realizują wiele zadań publicznych, pozostających w zakresie polityki rynku pracy, polityki rodzinnej oraz zabezpieczenia społecznego.

W ramach trzech działów w Ministerstwie funkcjonują ciała opiniodawczo-doradcze Ministra: Rada Działalności Pożytku Publicznego, Rada Rynku Pracy¹, Rada Pomocy Społecznej, Krajowa Rada Konsultacyjna do Spraw Osób Niepełnosprawnych, Rada ds. Polityki Senioralnej, Polska Rada Języka Migowego oraz Rada do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych przy Kierowniku Urzędu².

Podmiotami współpracującymi z organizacjami pozarządowymi są również jednostki organizacyjne nadzorowane lub podległe Ministrowi³ tj.: Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich, Ochotnicze Hufce Pracy, Centrum Partnerstwa Społecznego „Dialog” im. Andrzeja Bączkowskiego, Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Instytut Rozwoju Służb Społecznych – IRSS, Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

IV. Formy współpracy, o których mowa w art. 5 ust. 2 ustawy z 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

Niefinansowa współpraca administracji publicznej i organizacji pozarządowych przy tworzeniu polityk publicznych:

- wzajemne informowanie się o planowanych kierunkach działalności;
- konsultowanie z organizacjami pozarządowymi projektów aktów normatywnych w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji w oparciu o pracę grup fokusowych, uwzględniając udział obywateli lub bezpośrednich beneficjentów;
- konsultowanie projektów aktów normatywnych dotyczących sfery zadań publicznych, o której mowa w art. 4 ustawy z 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, z Radą Działalności Pożytku Publicznego i innymi ciałami opiniodawczo-doradczymi z uwzględnieniem wiedzy i informacji pochodzących od obywateli oraz biorąc pod uwagę interesy obywateli;
- tworzenie wspólnych zespołów o charakterze doradczym i inicjatywnym, złożonych z przedstawicieli organizacji pozarządowych oraz przedstawicieli właściwych organów administracji publicznej.

¹ Zgodnie ze znowelizowaną ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz niektórych innych ustaw z dnia 12 maja 2014 r. Naczelną Radę Zatrudnienia zastąpi Rada Rynku Pracy. Zmianie ulegnie również zakres jej zadań. Szczegółowe informacje znajdują się w Informacji dodatkowej do Programu współpracy Ministra Pracy i Polityki Społecznej z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na lata 2015–2017, która dostępna jest na stronie internetowej MPiPS.

² Funkcja i skład ciał opiniodawczo-doradczych Ministra Pracy i Polityki Społecznej opisane są w Informacji dodatkowej do Programu współpracy Ministra Pracy i Polityki Społecznej z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na lata 2015–2017, która dostępna jest na stronie internetowej MPiPS.

³ Szczegółowy opis jednostek nadzorowanych i podległych opisany jest w Informacji dodatkowej do Programu współpracy Ministra Pracy i Polityki Społecznej z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na lata 2015–2017, która dostępna jest na stronie internetowej MPiPS.

Współpraca finansowa administracji publicznej i organizacji pozarządowych w zakresie realizacji zadań publicznych, które zlecane są w następujących formach:

- powierzenia wykonywania zadań publicznych, wraz z udzieleniem dotacji na finansowanie ich realizacji;
- wspierania wykonywania zadań publicznych, wraz z udzieleniem dotacji na dofinansowanie ich realizacji.

V. Okres realizacji Programu

Program współpracy Ministra Pracy i Polityki Społecznej z organizacjami pozarządowymi jest programem wieloletnim i będzie realizowany w latach 2015–2017.

VI. Priorytetowe zadania publiczne

Sporządzony katalog priorytetowych zadań publicznych przewidzianych do realizacji przez MPiPS pozwoli osiągnąć założone w Programie cele. Zadania zostały sformułowane na podstawie rekomendacji zawartych w diagnozie do Programu współpracy, propozycji zgłoszonych podczas spotkań Zespołu ds. opracowania Programu współpracy oraz informacji przekazanych przez jednostki organizacyjne MPiPS. Wynikają one również z regulaminu organizacyjnego MPiPS oraz założeń projektu „Synergia – Program współpracy Ministra Pracy i Polityki Społecznej z organizacjami pozarządowymi na lata 2015–2017”.

Priorytetowe zadania publiczne to:

1. Realizacja programów rządowych i resortowych.
2. Wzmocnienie potencjału i sprawności działania trzeciego sektora – w wymiarze horyzontalnym, sektorowo-branżowym i terytorialnym – warunkujących jego zdolność do realizacji zadań publicznych oraz efektywnego i profesjonalnego uczestnictwa w różnych formach współpracy z sektorem publicznym (w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytet V Dobre rządzenie, Działanie 5.4 Rozwój potencjału trzeciego sektora).
3. Roztropne wykorzystanie środków z nowej perspektywy finansowej 2014–2020.
4. Skuteczne wykorzystanie funkcji i potencjału ciał opiniodawczo-doradczych Ministra Pracy i Polityki Społecznej, zwiększenie przepływu informacji pomiędzy nimi jak również tworzenie nowych ciał opiniodawczo-doradczych.
5. Wzmocnienie konsultacji społecznych, w tym wdrożenie Siedmiu Zasad Konsultacji⁴: dobrej wiary, powszechności, przejrzystości, responsywności, koordynacji, przewidywalności oraz poszanowania interesu ogólnego, poprzez wypracowanie wystandaryzowanej formy przeprowadzania konsultacji społecznych.
6. Wzmacnianie partnerstwa publiczno-społecznego.
7. Wzajemne informowanie się o najistotniejszych przedsięwzięciach poprzez wykorzystanie dostępnych kanałów komunikacji, umożliwiających wspólną ich realizację bądź uczestnictwo.
8. Ujednolicenie procedur związanych ze współpracą MPiPS z organizacjami pozarządowymi.
9. Komunikacja dotycząca współpracy, wsparcie informacyjno-promocyjne organizacji poprzez wykorzystywanie narzędzi będących w dyspozycji Ministerstwa (strona internetowa, materiały promocyjne, zakładki na stronie poświęcone konsultacjom dokumentów, multimedialna informacja nt. współpracy administracji publicznej i organizacji pozarządowych, w tym współpracy MPiPS, która będzie zawierać informacje potrzebne do wdrożenia Programu).
10. Wsparcie merytoryczne w realizacji zadań publicznych np. informacja, doradztwo.

⁴ *Siedem Zasad Konsultacji* zostało zarekomendowane w programie *Lepsze regulacje 2015*, jako dokument zalecany do stosowania w ministerstwach do czasu wypracowania w administracji jednolitych wytycznych do oceny skutków regulacji i zasad konsultacji przeprowadzanych podczas przygotowywania dokumentów rządowych. *Siedem Zasad Konsultacji dostępne jest w dokumencie Kodeks konsultacji, który opublikowany jest na stronie www.mac.gov.pl*

VII. Sposób realizacji Programu

Cele szczegółowe	Priorytetowe zadania publiczne	Sposób realizacji Programu
1. Integracja działań MPiPS ukierunkowana na podniesienie jakości współpracy MPiPS z organizacjami pozarządowymi.	Ad. 4. Skuteczne wykorzystanie funkcji i potencjału ciał opiniodawczo-doradczych Ministra Pracy i Polityki Społecznej, zwiększenie przepływu informacji pomiędzy nimi jak również tworzenie nowych ciał opiniodawczo-doradczych.	<ul style="list-style-type: none"> • Spotkania organów opiniodawczo-doradczych Ministra Pracy i Polityki Społecznej: <ul style="list-style-type: none"> ○ Rada Działalności Pożytku Publicznego; ○ Rada Rynku Pracy; ○ Rada Pomocy Społecznej; ○ Krajowa Rada Konsultacyjna ds. Osób Niepełnosprawnych; ○ Rada ds. Polityki Senioralnej; ○ Polska Rada Języka Migowego; ○ Rada ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych. • W ramach Rady ds. Polityki Senioralnej planowane jest utworzenie dwóch zespołów tematycznych: <ul style="list-style-type: none"> – Zespół ds. Monitoringu Programu ASOS; – Zespół ds. Metodologii. • Poprawa polityki informacyjnej, w tym prowadzenie polityki informacyjnej na zewnątrz. • Obecność przedstawicieli Rad na Konwentach Marszałków.
	Ad. 8. Ujednoczenie procedur związanych ze współpracą MPiPS z organizacjami pozarządowymi.	<ul style="list-style-type: none"> • Ujednoczenie zasad udzielania patronatów (o które wnioskuje głównie organizacje pozarządowe), czyli honorowych wyróżnień podkreślających szczególnie charakter przedsięwzięcia bezpośrednio związanego z zakresem działania MPiPS oraz obejmowanie patronatem przedsięwzięć związanych z zakresem merytorycznych kompetencji i działań Ministerstwa⁵. • Możliwość zwrócenia się przez organizacje z indywidualną prośbą do MPiPS o wystawienie pisemnej rekomendacji na temat swojej działalności w ramach współpracy z MPiPS.
	Ad. 3. Roztropne wykorzystanie środków z perspektywy finansowej 2014–2020.	<p>W okresie programowania 2014–2020 MPiPS będzie realizować działania współfinansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) w ramach krajowego Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja i Rozwój (PO WER).</p> <p>Działania realizowane przez MPiPS w ramach PO WER koncentrują się wokół następujących obszarów:</p> <ul style="list-style-type: none"> • celu tematycznego 8 (CT 8) Wspieranie zatrudnienia i mobilności pracowników, którego działaniem będą polegały m.in. na zwiększeniu efektywności usług świadczonych przez instytucje rynku pracy na rzecz klientów; • celu tematycznego 9 (CT 9) Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem, którego celem będzie m.in. poprawa jakości kształtowania polityki państwa na rzecz włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa, poprawa jakości działań realizowanych na rzecz osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz integracja, indywidualizacja i standaryzacja usług na rzecz tych osób, w tym również rozwój aktywnej integracji społeczno-zawodowej osób, rodzin i lokalnych społeczności. <ul style="list-style-type: none"> ○ Szczegółowy zakres wsparcia realizowanego przez MPiPS, w którym organizacje pozarządowe będą mogły pełnić funkcję projektodawców/beneficjentów czy też obszary w których organizację będą stanowiły bezpośrednich odbiorców wsparcia, zostaną określone w PO WER, który obecnie jest w trakcie negocjacji z KE.

⁵ Szczegółowe zasady udzielania patronatów Ministra Pracy i Polityki Społecznej dostępne są na stronie MPiPS w zakładce Ministerstwo.

Cele szczegółowe	Priorytetowe zadania publiczne	Sposób realizacji Programu
2. Partycypacyjne tworzenie systemowych i programowych rozwiązań dotyczących problemów społecznych. 3. Poprawa jakości konsultacji społecznych poprzez stosowanie technik konsultacji, zapewniających aktywny udział obywateli w tym procesie.	Ad. 7. Wzajemne informowanie się o najistotniejszych przedsięwzięciach poprzez wykorzystanie dostępnych kanałów komunikacji, umożliwiających wspólną ich realizację bądź uczestnictwo.	Prace zespołów problemowych: <ul style="list-style-type: none"> • Zespół Monitorujący ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie; • Zespół ds. Rozwiązań Systemowych w Zakresie Ekonomii Społecznej; • Zespół ds. wdrażania Działania 5.4 Priorytetu V PO KL; • Komitet Sterująco-Monitorujący Programu FIO 2014–2020; • Zespół ds. Aktywności Społecznej Młodzieży⁶. Tworzenie nowych (w zależności od potrzeb) zespołów, grup roboczych lub stałych konferencji.
	Ad. 5. Wzmocnienie konsultacji społecznych, w tym wdrożenie <i>Siedmiu Zasad Konsultacji</i> : dobrej wiary, powszechności, przejrzystości, responsywności, koordynacji, przewidywalności oraz poszanowania interesu ogólnego, poprzez wypracowanie jednolitej formy przeprowadzania konsultacji społecznych.	<ul style="list-style-type: none"> • Wprowadzenie regulacji wewnętrznych w MPiPS dotyczących konsultacji poprzez wdrożenie <i>zarządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej nr 2 z dnia 22 stycznia 2014 r. w sprawie zasad prowadzenia konsultacji publicznych dokumentów opracowywanych w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej</i>⁷. • Wzmocnienie kompetencji pracowników MPiPS w zakresie konsultacji. • Wskazanie Sekretarza lub Podsekretarza w MPiPS odpowiedzialnego za konsultacje społeczne. • Pilotażowe (zgodnie z nowymi regulacjami) konsultacje 3 wybranych dokumentów – warsztaty oraz konsultacje on-line. • Wykorzystanie do konsultowania dokumentów on-line portalu konsultacje.gov.pl. i innych utworzonych w przyszłości.
	Ad. 9. Komunikacja dotycząca współpracy, wsparcie informacyjno-promocyjne organizacji poprzez wykorzystywanie narzędzi będących w dyspozycji Ministerstwa (strona internetowa, materiały promocyjne, zakładki na stronie poświęcone konsultacjom dokumentów, multimedialna informacja nt. współpracy administracji publicznej i organizacji pozarządowych, w tym współpracy MPiPS, która będzie zawierać informacje potrzebne do wdrożenia Programu).	<ul style="list-style-type: none"> • Rozbudowa strony MPiPS o zakładki dotyczące Programu współpracy i programów rządowych lub resortowych realizowanych przez MPiPS, umożliwiająca szerokiemu gronu podmiotów włączyć się w ten proces, tj. zapoznanie się z projektem dokumentu, wyrażenie opinii, a także zapoznanie się z wynikami konsultacji co ułatwi Ministerstwu przeprowadzanie procesu konsultacji. • Kampanie społeczne. • Baza projektów zrealizowanych przez organizacje pozarządowe z dotacji udzielonych przez MPiPS. • Spotkania, debaty, szkolenia.
Ad. 10. Wsparcie merytoryczne w realizacji zadań publicznych np. informacja, doradztwo.		

⁶ Szczegółowe informacje dotyczące zespołów problemowych znajdują się w Informacji dodatkowej do Programu współpracy Ministra Pracy i Polityki Społecznej z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na lata 2015–2017, która dostępna jest na stronie internetowej MPiPS.

⁷ Zarządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej nr 2 z dnia 22 stycznia 2014 r. w sprawie zasad prowadzenia konsultacji publicznych dokumentów opracowywanych w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej dostępne jest w Dzienniku Urzędowym MPiPS na 2014 r. (Dz. Urz. Min. Prac. i Pol. Społ. poz. 3).

Cele szczegółowe	Priorytetowe zadania publiczne	Sposób realizacji Programu
<p>4. Tworzenie warunków dla rozwoju potencjału organizacji pozarządowych</p> <p>5. Wspieranie i rozwijanie aktywności obywatelskiej, w tym inicjatyw nieformalnych</p> <p>6. Tworzenie warunków do współpracy administracji samorządowej/rządowej z organizacjami pozarządowymi.</p>	<p>Ad. 1. Realizacja programów rządowych i resortowych.</p> <p>Ad. 2. Wzmocnienie potencjału i sprawności działania trzeciego sektora – w wymiarze horyzontalnym, sektorowo-branżowym i terytorialnym – warunkujących jego zdolność do realizacji zadań publicznych oraz efektywnego i profesjonalnego uczestnictwa w różnych formach współpracy z sektorem publicznym (w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytet V Dobre rządzenie, Działanie 5.4 Rozwój potencjału trzeciego sektora).</p> <p>Ad. 6. Wzmacnianie partnerstwa publiczno-społecznego.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Program Fundusz Inicjatyw Obywatelskich; • Rządowy Program na Rzecz Aktywności Osób Starszych; • Program Aktywne Formy Przeciwdziałania Wykluczeniu Społecznemu; • Program wspierający powrót osób bezdomnych do społeczności; • Program „Świetlica – Dzieci – Praca” na rzecz wsparcia dziecka i rodziny w gminie; • Program „Oparcie społeczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi”; • Program Operacyjny „Pomoc Żywnościowa”; • Konkurs Inicjatyw Organizacji Pozarządowych „Wsparcie Aktywizacji Zawodowej Kobiet powracających na rynek pracy po urlopach macierzyńskich/wychowawczych lub po okresie opieki nad osobami zależnymi”; • Resortowy Program Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej; • Resortowy Program Asystent Rodziny i Koordynator Rodzinnej Pieczy Zastępczej; • Resortowy Program rozwoju instytucji opieki nad dziećmi do lat 3 „MALUCH”; • Program Aktywności Społecznej Młodzieży na lata 2015–2016. Aktywna Młodzież; • Rządowy Program dla Rodzin Wielodzietnych; • Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej, w tym Resortowy Program MPiPS „Ekonomia społeczna”. <p>Inne przedsięwzięcia, które zostaną ustanowione w trakcie realizacji Programu współpracy.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Realizacja projektów systemowych współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego: „Opracowanie kompleksowych i trwałych mechanizmów wsparcia dla poradnictwa prawnego i obywatelskiego w Polsce”, „Wzmocnienie mechanizmów współpracy finansowej administracji publicznej z organizacjami pozarządowymi jako realizatorami zadań publicznych”, projektów konkursowych: „Synergia – program współpracy MPiPS z organizacjami pozarządowymi na lata 2015–2017” oraz innych realizowanych przez organizacje pozarządowe (w ramach Poddziałania 5.4.2). <ul style="list-style-type: none"> • Realizacja projektów partnerskich (tworzenie partnerstw projektowych) oraz inicjowanie ich powstawania: <ul style="list-style-type: none"> ○ projekty systemowe realizowane w formule partnerskiej w ramach EFS; ○ projekty realizowane w formule partnerskiej w Rządowym Programie na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014–2020; ○ kryteria strategiczne dotyczące partnerstwa w ramach Programu FIO 2014–2020; ○ wybór organizacji partnerskich w ramach Programu Operacyjnego „Pomoc Żywnościowa”; ○ wspieranie budowania partnerstw na poziomie samorządu poprzez rekomendacje i wytyczne.

VIII. Wysokość środków planowanych na realizację Programu

MPiPS przewiduje przeznaczyć na realizację już zaplanowanych przedsięwzięć, wymienionych w rozdziale 1 Informacji dodatkowej, związanych ze współpracą z organizacjami pozarządowymi w latach 2015–2017 kwotę w wysokości **1 686 569 191,00 zł**, z czego w 2015 r. **590 975 324,00 zł**, w 2016 r. **556 436 530,00 zł**, w 2017 r. **539 157 337,00 zł**⁸. Przedstawione kwoty są szacunkowe i mogą ulec zmianie.

IX. Sposób oceny realizacji Programu

Ocena realizacji Programu współpracy będzie przebiegać wieloetapowo i składać się będzie między innymi z ewaluacji, sprawozdawczości wynikającej z ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz monitoringu prowadzonego przez Zespół Rady Działalności Pożytku Publicznego ds. dialogu i współpracy.

1. Ewaluacja procesu konsultacji i wdrożenia Programu przewidziana w ramach projektu pt. „Synergia – Program współpracy MPiPS z organizacjami pozarządowymi na lata 2015–2017”. Celem głównym badania ewaluacyjnego będzie ocena trafności, skuteczności, użyteczności oraz efektywności realizacji Programu współpracy. Badaniem zostanie objęta realizacja Programu od początku procesu przygotowywania projektu do zakończenia jego wdrażania.
2. Sprawozdawczość wynikająca z ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Realizacja Programu będzie monitorowana przez Departament Pożytku Publicznego w MPiPS na podstawie pisemnych informacji/sprawozdań składanych przez merytoryczne komórki do dnia 15 marca roku następującego po danym roku realizacji Programu. Sprawozdanie końcowe, obejmujące wszystkie lata realizacji Programu, Ministerstwo ogłosi w Biuletynie Informacji Publicznej do dnia 30 kwietnia 2018 roku.

W Programie współpracy realizuje się zadania w nim opisane od 1 stycznia 2015 roku do 31 grudnia 2017 roku.

3. Koordynacja monitoringu realizacji Programu prowadzona przez Zespół Rady Działalności Pożytku Publicznego ds. dialogu i współpracy. Monitoring będzie odbywał podczas cyklicznych spotkań (corocznej konferencji monitorującej) organizowanych przez Zespół z szerokim gronem reprezentantów organizacji pozarządowych, w oparciu m.in. o ewaluacje, sprawozdania, oceny poszczególnych programów prowadzone przez MPiPS.

X. Tryb powoływania i zasady działania komisji konkursowych do opiniowania ofert w otwartych konkursach ofert

Tryb powoływania komisji konkursowych w ramach otwartego konkursu ofert:

W celu opiniowania złożonych ofert Minister Pracy i Polityki Społecznej po ogłoszeniu otwartego konkursu ofert powołuje zarządzeniem komisję konkursową w celu opiniowania złożonych ofert. W skład komisji konkursowej powołanej przez organ administracji rządowej wchodzi przedstawiciele MPiPS. W skład komisji konkursowej wchodzi również osoby wskazane przez organizacje pozarządowe lub podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, z wyłączeniem osób wskazanych przez organizacje pozarządowe lub podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ww. ustawy, biorące udział w konkursie. Komisja konkursowa może działać bez udziału osób wskazanych przez organizacje pozarządowe lub podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ww. ustawy, jeżeli:

1. żadna organizacja nie wskaże osób do składu komisji konkursowej lub
2. wskazane osoby nie wezmą udziału w pracach komisji konkursowej lub
3. wszystkie powołane w skład komisji konkursowej osoby podlegają wyłączeniu na podstawie przepisów ustawy.

W pracach komisji konkursowej mogą uczestniczyć także, z głosem doradczym, osoby posiadające specjalistyczną wiedzę w dziedzinie obejmującej zakres zadań publicznych, których konkurs dotyczy.

Do członków komisji konkursowej biorących udział w opiniowaniu ofert stosuje się przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2013 r. poz. 267 oraz z 2014 r. poz. 183 i 1195) dotyczące wyłączenia pracownika.

W otwartym konkursie ofert może zostać wybrana więcej niż jedna oferta.

⁸ Szczegółowe zestawienie działań MPiPS i środków przewidzianych na ich realizację znajduje się w Informacji dodatkowej do Programu współpracy Ministra Pracy i Polityki Społecznej z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na lata 2015–2017, która dostępna jest na stronie internetowej MPiPS.

Zasady działania komisji konkursowych:

Do zadań komisji należy analiza i ocena złożonych ofert w oparciu o kryteria określone przez Ministra Pracy i Polityki Społecznej w ogłoszeniu o otwartym konkursie ofert oraz przedłożenie Ministrowi opinii, co do złożonych ofert wraz z rekomendacją ich wyboru do przyznania dotacji. Członkowie wyznaczeni do prac w Komisji spośród pracowników MPiPS uczestniczą w jej pracach w ramach obowiązków służbowych, bez prawa do dodatkowego wynagrodzenia. Członkowie zgłoszeni przez organizacje pozarządowe uczestniczą w pracach na ich koszt lub koszt tych organizacji. Nie przysługuje wynagrodzenie oraz zwrot kosztów przejazdów i noclegów. Każdy członek komisji jest zobowiązany podpisać deklarację bezstronności. Ostatecznego zatwierdzenia wyboru oferenta, na podstawie opinii komisji konkursowej, dokonuje Minister.

XI. Informacja o sposobie tworzenia Programu oraz o przebiegu konsultacji (sposób powstania dokumentu)**1. Tworzenie Programu**

Za przygotowanie projektu Programu współpracy odpowiedzialny był *Zespół do spraw opracowania Programu współpracy Ministra Pracy i Polityki Społecznej na lata 2015–2017 z organizacjami pozarządowymi*, powołany Zarządzeniem nr 33 Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 listopada 2013 r. w sprawie powołania zespołu do spraw opracowania Programu współpracy Ministra Pracy i Polityki Społecznej na lata 2015–2017 z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

W skład Zespołu wchodził przedstawiciele komórek organizacyjnych MPiPS⁹, które prowadzą współpracę z sektorem pozarządowym oraz przedstawiciele organów opiniodawczo-doradczych Ministra Pracy i Polityki Społecznej tj. Rady Działalności Pożytku Publicznego, Rady Pomocy Społecznej, Rady Społecznej 50+¹⁰, oraz Krajowej Rady Konsultacyjnej ds. Osób Niepełnosprawnych. Do udziału w pracach Zespołu zaproszono także przedstawicieli pozostałych ciał opiniodawczo-doradczych, tj. Naczelnej Rady Zatrudnienia¹¹, Rady ds. Polityki Senioralnej, Polskiej Rady Języka Migowego, a także Rady do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych. Już na etapie tworzenia wstępnej koncepcji i założeń Programu, w proces tworzenia projektu Programu włączono interesariuszy. Dodatkowo do udziału w pracach Zespołu zaproszono przedstawicieli kluczowych organizacji pozarządowych, federacji, przedstawicieli świata nauki i ekspertów wskazanych przez członków Zespołu. Do udziału w pracach Zespołu włączono także wszystkich zainteresowanych przedstawicieli mniejszych organizacji pozarządowych, którzy zostali zgłoszeni przez wcześniej wybranych członków Zespołu, a także przez członków Rady Działalności Pożytku Publicznego.¹² W dniu 6 marca 2014 r. na portalu ngo.pl pojawił się artykuł, informujący o tworzonej Programie, a także zachęcający do włączenia się w prace nad nim.

W trakcie pierwszego spotkania Zespołu podjęto decyzję, że przed opracowaniem projektu Programu konieczne jest przygotowanie diagnozy, tworzeniem której zajęli się, w formule warsztatowej, członkowie Zespołu, a także wskazani przez nich eksperci i przedstawiciele świata nauki. W celu rzetelnego przygotowania diagnozy wykorzystano wyniki ankiety dotyczącej współpracy MPiPS z organizacjami pozarządowymi w latach 2011–2013. Prace nad diagnozą odbywały się w trakcie kilku spotkań warsztatowych Zespołu, a także z wykorzystaniem uwag zgłaszanych pocztą elektroniczną.

W trakcie kolejnych spotkań, Zespół zajął się opracowaniem celu głównego i celów szczegółowych Programu, zasad współpracy, priorytetowych zadań publicznych, sposobu realizacji, zakresu przedmiotowego, trybu powoływania i zasad działania komisji konkursowych do opiniowania ofert w otwartych konkursach ofert. Uwagi i sugestie zgłaszane zarówno w trakcie spotkań, jak i przesyłane pocztą elektroniczną, zostały uwzględnione w treści Programu.

⁹ Departament Pożytku Publicznego, Biuro Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych, Departament Analiz Ekonomicznych i Prognoz, Departament Rynku Pracy, Departamentu Pomocy i Integracji Społecznej, Departament Polityki Rodzinnej, Departament Polityki Senioralnej, Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego, Departament Dialogu i Partnerstwa Społecznego.

¹⁰ Rada 50+ została rozwiązana w dniu 24 lutego 2014 r., jednak planowane jest powołanie ciała opiniodawczo-doradczego w Programie 50+, działającego w podobnej formule.

¹¹ Zgodnie ze znowelizowaną Ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz niektórych innych ustaw z dnia 12 maja 2014 r. Naczelną Radę Zatrudnienia zastąpiła Rada Rynku Pracy. Zmianie uległ również zakres jej zadań, szczegółowe informacje znajdują się w Informacji dodatkowej do Programu współpracy Ministra Pracy i Polityki Społecznej z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na lata 2015–2017 (rozdział 3), która dostępna jest na stronie internetowej MPiPS.

¹² Pełna lista członków Zespołu ds. opracowania Programu współpracy MPiPS z organizacjami pozarządowymi oraz ekspertów biorących udział w pracach nad Programem znajduje się w Informacji dodatkowej do Programu współpracy Ministra Pracy i Polityki Społecznej z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na lata 2015–2017, która dostępna jest na stronie internetowej MPiPS.

Przed rozpoczęciem konsultacji członkowie Zespołu dyskutowali nad ostatecznym kształtem projektu Programu, omówili także kwestię pytań kierowanych do interesariuszy, wskaźników odnoszących się do celów Programu, a także sposób monitorowania jego realizacji. Przed konsultacjami zorganizowano także trzydniowy cykl szkoleń dla pracowników komórek organizacyjnych MPiPS pt. „Techniki i rodzaje konsultacji społecznych”, które stanowiły etap przygotowawczy do konsultacji, a także informowały o opracowywanym projekcie Programu współpracy MPiPS z organizacjami pozarządowymi na lata 2015–2017.

Informacje dotyczące przebiegu prac nad ww. projektem były również prezentowane Radzie Działalności Pożytku Publicznego¹³, a także Kolegium Ministerstwa.

2. Konsultacje Programu

Konsultacje Programu współpracy przeprowadzone zostały zgodnie z zarządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej nr 2 z dnia 22 stycznia 2014 r. w sprawie zasad prowadzenia konsultacji publicznych dokumentów opracowywanych w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej (Dz. Urz. Min. Prac. i Pol. Społ. Poz. 3), z zastosowaniem siedmiu zasad konsultacji. Konsultacje zostały przeprowadzone w sposób modelowy z wykorzystaniem aktywnych technik konsultacji społecznych:

- 3 warsztaty konsultacyjne (kwiecień 2014 r.) prowadzone przez moderatora – przedstawiciele MPiPS oraz organów opiniotwórczo-doradczych Ministra,
- 10 spotkań grup roboczych (kwiecień–czerwiec 2014 r.) prowadzonych przez moderatora – przedstawiciele organizacji pozarządowych (w tym eksperci ds. współpracy),
- panel obywatelski (lipiec 2014) z udziałem moderatora i wszystkich zainteresowanych, którzy zgłosili chęć uczestnictwa, zgodnie z zamieszczonym na stronach internetowych zaproszeniem,
- strony internetowe: www.pozYTEK.gov.pl, www.mpips.gov.pl, www.mpips.gov.pl/bip, www.ngo.pl, www.konsultacje.gov.pl, www.mamzdanie.org.pl (wszyscy zainteresowani),
- skierowanie indywidualnych pism do 72 organizacji pozarządowych z prośbą o wzięcie udziału w konsultacjach.¹⁴

Po zakończeniu każdego etapu konsultacji sporządzone zostało zestawienie uwag wraz z informacją o ich przyjęciu lub przyczynie odrzucenia. Na zakończenie przygotowany został raport podsumowujący cały proces konsultacji, który rozesłany został do wszystkich uczestników konsultacji, a także zamieszczony na stronach internetowych na których wcześniej opublikowano informację o konsultacjach dokumentu, tj. m.in. na stronach Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej i Departamentu Pożytku Publicznego.

Po zakończeniu konsultacji Minister Pracy i Polityki Społecznej przyjmie, w drodze zarządzenia, Program współpracy Ministra Pracy i Polityki Społecznej z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na lata 2015–2017.

Po 2017 r., tj. po zakończeniu okresu obowiązywania Programu współpracy, Minister Pracy i Polityki Społecznej planuje tworzenie i realizację kolejnych programów współpracy.

¹³ Posiedzenie Rady Działalności Pożytku Publicznego w dniu 13 marca 2013 r. i w dniu 17 grudnia 2013 r.

¹⁴ Lista organizacji pozarządowych, do których wystosowano zaproszenie do wzięcia udziału w konsultacjach znajduje się w Informacji dodatkowej do Programu współpracy Ministra Pracy i Polityki Społecznej z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na lata 2015–2017, która dostępna jest na stronie internetowej MPiPS.